

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8290/03

בפני :
כבוד השופט א' ריבלין
כבוד השופט א' גרוניס
כבוד השופט ס' גיבראן

העותר : טהא עבד – אלחלים

נ ג ד

המשיב : יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : כ"ז באלול תשס"ג (24.9.2003)

בשם העותר : עו"ד אביגדור פלדמן

בשם המשיב : עו"ד דינה זילבר

פסק-דין

השופט א' ריבלין:

1. ביום 3.11.1997 נמצא העותר אשם, בבית משפט השלום בעכו, בעבירות על חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 על שניכה ביודעין מס תשומות שלא על פי חשבונית מס שהוצאה כדין ועל שמסר ידיעות לא נכונות, ללא הסבר סביר ומתוך כוונה להתחמק מתשלום מס. העבירות בוצעו בשנים 1991 ו-1992. בשל העבירות האלה נדון העותר למאסר בפועל למשך חמישה חודשים אשר ריצה בעבודות שרות. כמו כן הושת עליו קנס בסך 150,000 ש"ח ונגזר עליו עונש של מאסר מותנה למשך חמישה חודשים.

העותר מבקש להתמודד בבחירות לרשויות המקומיות כמועמד לראשות מועצה מקומית או לחלופין כחבר במועצה המקומית. הוא פנה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית בבקשה שתקבע כי אין בעבירה בה הורשע משום קלון וכי לפיכך אין הוא מנוע מלהתמודד בבחירות. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית דחתה, בהחלטה מנומקת, את בקשת העותר, לאחר שבאה לכלל דעה כי דבק בהתנהגותו קלון המונע ממנו להתמודד בבחירות הקרובות לרשויות המקומיות.

2. כנגד החלטה זו משיג העותר. הוא סבור כי נפלה טעות בהחלטת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, בין השאר, בשל שסמכה על נתונים שגויים ובמרכזם ההנחה המוטעית שהעותר ביצע מקצת מן העבירות בעת ששימש כראש המועצה המקומית ובשל שלא הביאה בחשבון נתונים חיוניים ובמיוחד את פרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות.

המשיבה מבקשת לאמץ את החלטת יושב ראש ועדת הבחירות.

לאחר ששקלנו את הדברים באנו לכלול מסקנה כי דין העתירה להידחות.

3. העבירות בהן נמצא העותר אשם הן עבירות חמורות. המדובר בנטילת כספי ציבור תוך כדי הונאת שלטונות המס. העותר, יחד עם אחר, הגיש לרשויות מס ערך מוסף חשבוניות כוזבות או מזויפות בסכום כולל של כ- 700,000 ש"ח – וזאת על מנת לנכות באמצעותן שלא כדין מס תשומות. מי שהורשע בעבירת מס כזו עוטה על מעשיו, בנסיבות רגילות, קלון. לענייננו מקימה גם הוראת סעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965 (להלן: החוק) חזקת קלון, הנלווה לכל עבירה שבגינה נדון אדם לעונש מאסר בפועל, לתקופה העולה על שלושה חודשים. החוק מונע בעדו של מי שריצה עונש כאמור להיכלל - ברשימת מועמדים ולהיבחר כחבר מועצה מקומית. פועלו של הקלון פג בעבור שבע שנים מהיום בו גמר המועמד לשאת את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו.

ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית הסמכות להסיר את חזקת הקלון עוד קודם לחלוף שבע השנים אם נסיבות העניין מצדיקות זאת. קביעתו של יושב ראש הועדה תהיה סופית – כך מורה החוק; בכך אין כדי לחסום את סמכות בית המשפט הגבוה לצדק להתערב בהחלטות אלה - אך בהידרשו לעשות כן אין בית המשפט הזה מחליף את שיקול דעתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית בשיקול דעתו שלו. שיקול דעתו של יושב ראש הועדה רחב ואין בית המשפט הזה נוהג להתערב בו אלא במקרים חריגים. הנטל לשכנע את יושב ראש הועדה כי העבירות בהן הורשע המבקש להתמודד בבחירות, אינן נגועות בקלון, רובץ על המועמד, והוא לא עמד בו במקרה זה.

4. העותר מבקש לבוא בגדרו של החריג האמור בסעיף 7(ב) סיפא לחוק בשל הזמן הארוך שחלף מעת ביצוע העבירות עצמן. עובדה זו אכן עשויה לבוא בחשבון ההחלטה לעניין קיומו של החריג הזה – בנסיבות המתאימות. מן הצד האחר, יש

להביא בחשבון ההחלטה, את העובדה כי המחוקק עצמו איזן בין הצורך להבטיח את הרחקתו של אדם שהורשע בעבירה שיש עמה קלון מן השלטון המקומי לבין הזכות לבחור ולהיבחר – בהגבילו את תקופת המניעות למשך שבע שנים (ראו דברי השופט א' מצא בבג"ץ 4523/03 – טרם פורסם).

בענייננו נביא בחשבון המסקנה המתבקשת גם את העובדה כי העותר סיים לרצות את עונשו לפני זמן לא רב, ורישומה של העבירה שביצע לא דהה, בעיניו של הציבור. כן נביא בחשבון ההחלטה את העובדה שהעותר כיהן בתפקיד ציבורי, אף כי לא כראש מועצה, גם בשנים בהן ביצע את העבירות ואת אופיין החמור של העבירות. המסקנה האחת המתבקשת מכל אלה היא כי מינויו של העותר לתפקיד עליו מבקש הוא להתמודד יפגע באמון הציבור הרחב בנבחרים, באינטרסים החיוניים של השרות הציבורי ויתווה נורמות פסולות של הגיינה ציבורית. החלטת המשיבה בדין יסודה, איפוא.

אשר על כן החלטנו לדחות את העתירה.

ניתן היום, כ"ז באלול תשס"ג (24.9.2003).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט